

Francuzai paeme 20 miestelių

Anglai irgi laimėjo Francuzai paėjo 5 mylias Paėmė Lassigny

Anglai atstumė vokiečius 10 mylių fronte ir suėmė belaisvių

True translation filed with the post-master at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

FRANCUZAI PAĖMĖ 20 MIESTELIŲ.

Paėjo 5 mylias. Paėmė Lassigny ir kitus svarbius miestus. Kiti miestai irgi pavojuje.

PARYZIUS, rugp. 21. — Lassigny, raktas į situaciją pietiniame Picardy lauke tapo paimtas šiandien gen. Humbert vedamos pirmosios francūzų armijos.

Kartu gen. Magin paėjo kairiajame sparne savo 10-tos francūzų armijos daugiau kaip tris mylias ir šianakt jo spēkos yra prieš Sempigny, apie mylios atstume nuo Noyon pakraščio.

Bendra ataka gen. Humbert ir Mangin armijų buvo padaryta tarp Matz ir Aisne upių, nuo Lassigny iki Soissons, apie 30 mylių fronte.

Sulig šianakt karės ofiso išleisto oficialio pranešimo, niekuose vietose nuo vakar dienos francuzai paėjo priekyn apie 5 mylias.

Pranešimas priduria, kad daugiau kaip 20 miestelių tapo paliuosuoti nuo priešo. Neoficialiai pranešimai sako, kad dar tuk slėpiai vokiečių tapo paimta be laisvės.

Noyon, Picardy fronte šianakt yra pasmerktas. Francuzai gula ant jo iš trijų pusių.

Gen. Magin progresas laike pastarųjų dviejų dienų pastatė pavojun vokiečių linijas į rytus nuo Soissons ir taipgi apie Noyon.

Pasak vėliausių žinių francuzai dabar yra ant augštumų ir šiaurvakarių nuo Soissons ir laiko pozicijas, kurios valdo vokiečių pozicijas palei Oise ir rytus nuo Noyon.

True translation filed with the post-master at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

ANGLAI LAIMĖJO DIDELI MUSI.

Eina priekyn, imdami miestelius ir belaisvius.

SU ANGLŲ ARMIJA FRANCIJOJ, rugp. 21. — Įsibrovę į gen. von Below 17-tą armiją laike didelės miglos šiandien aushant daugiau kaip 10 mylių fronte nuo Ancre upės ki Mayenville, anglai visą dieną darė nuolatinį progresą, imdami miestelius, suimdami belaisvius ir kanuoles ir pridarydami netikėtai užkluptam priešui didelių nuostolių.

Eidamas ant jų pėdų Somme mušio, kuris beveik yra šone naujojo veikimo, šis smugis iki galui padidina sumišinimą kilusi vokiečių spēkose nuo nesena apaišytų sumišinimų.

Smarkus mušis ištiko palei Albert Arras geležinkelio supilimą, kuris nors toli buvo už vokiečių linijos pereitą naktį, tapo lengvai pasiektas šturmuojančios anglų infanterijos, kuriai gelbėjo šiame darbe "tankai".

True translation filed with the post-master at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

ANGLAI EINA PRIEKYN 10 MYLIŲ FRONTE

Daug belaisvių suimta.

LONDONAS, rugp. 21. — Field-marshalas Haig iš savo kvatieros šianakt praneša, kad šį rytą padaryti anglų ataka 10 mylių fronte nuo Ancre iki Moyenville apeliokės buvo pasekminga visa me fronte.

Priešo pozicijos tapo toli prasižvelgusios ir daug belaisvių suimta.

True translation filed with the post-master at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

VOKIEČIŲ JUNKERIAI BIJOSI REVOLUCIJOS PO KARĖS

Liepia bausti kalbančius apie revoliuciją kareivius.

ANGLŲ KVATIERA FRANCIJOJ, rugp. 21. — Vokiečių karinio komandantojo paliepimas, kuris yra labiau nušveičiantis, negu kas nors gautas per daugelį mėnesių, sako:

"Man teko patirti per laisvą, adresuotą karališkajai Prūsijai karės ministerijai, kad pagrizusieji iš fronto kareiviai viešai kalbėjo apie revoliuciją, kuri turėjanti kilti po karės. Aš noriu paraginti visus vyresniusius oficerius, kuriems teks patiems arba per kitus išgirsti tokių nederamų kalbų, tuojau ir be svyravimo imti į nagą kaltininkus. Vietinė valdžia ir karinių geležinkelių direktorius tapo prašytas pavartoti tinkamų priemonių".

True translation filed with the post-master at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Paskandino submariną.

ATLANTIKO UOSTAS, r. 20. Pasak aliejinio laivo oficeriaus, anglų aliejinio laivo kanuolė paskandino 400 pėdų ilgio priešo submariną ties Atlantiko pakraščiu.

True translation filed with the post-master at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Vokiečiai pavertė pagautą laivą į užpuoliką; paskandino 3 laivus

KANADOS ATLANTIKO UOSTAS, rugp. 21. — Garinis žvejų laivas Triumph, apginkluotas dviem kanuolėmis ir bevieliniu telegrafu ir valdomas 16 vokiečių iš submarinos, kuri sugavo jį vakar, daro užpuolimus ant žvejų laivų ties Nova Scotia pakraščiu. Igulos Triumph'o paskandintų skunierių atvyko į čia. Žinomios paskandintos to paver Atvykęs čia kapitonas Wallace mos: Una P. Scunders iš Gloucester, Mass. ir Francis O'Hava iš Boston.

Atvyk s čia kapitonas Wallace Bruce valdytojas valtės A. Piatt Andrew, pasakė, kad jo laivas tapo sulaukytas Triumpho vakar po piet ir kad jam ir jo įgulai duota 10 minučių apieisti laivą. Paskui vokiečiai paskandino jį bombomis.

True translation filed with the post-master at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Gaudo užpuoliką.

WASHINGTON, rugp. 21. — Stiprios spēkos greitų laivyno patroleinių laivų ir naikintųjų išplaukė šiandien į šiaurinio Atlantiko žvejojimo pakraščius, kur žvejinis laivas Triumph, vakar sugautas vokiečių submarinos ir apginkluotas ir valdomas jos, užpuolė ant žvejų laivų. Laivyno oficeriai mano kad atsiėmimas laivo ar jo priverstas sunaikinimas per vokiečių įgulą, yra tikras.

True translation filed with the post-master at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Ispanija užgriebs vokiečių laivus

Delei vokiečių submarinų skandavimo Ispanijos laivų.

PARYZIUS, rugp. 21. — Ispanija pranešė Vokietijai kad delei didelių nuostolių, kuriuos padarė submarinų skandavimas Ispanijos laivų, Ispanija nuo dabar vartos vokiečių laivus esančius Ispanijos uostuose vieton paskandintųjų laivų. Tas paskelbimas padarytas oficialiame pranešime, išleistame po Ispanijos kabineto susirinkimo San Sebastian'e.

Ispanijos valdžia užreiskia, kad ji ir toliaus laikysis griešto neutraliteto.

Pranešimas sako, kad 20 nuos. ispanų prekybinių laivų tapo paskandinti ir daugiau kaip 100 ispanų jūrininkų užmušta.

True translation filed with the post-master at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Kaizerio pasiuntinis nebegrįs į Rusiją.

AMSTERDAM, rugp. 21. — Pasak Berlio Vorwaerts, Vokietijos ambasadorius Rusijoj, Dr. Karl Helfferich, kuris sugrįžo į Vokietiją iš Pskovo, į kur jis atvyko po trumpo buvimo Maskvo geležinkelio nuo Nikolsk iki Cha

True translation filed with the post-master at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Visi vyrai, kurie pasiekė 21 metus amžiaus po birželio 5 d., 1918 ir prieš rugp. 24 d., 1918, turi užsiregistruoti rugp. 24 d. 1918.

Jie turi pasitarti su vietos drafto boardais kaip ir kur jie turi užsiregistruoti.

je, nebegrįs į Rusiją, kadangi jis nesutinka su politika linkui Rusijos reniama Vokietijos užrube žinių reikalų ministerio admiral Paul von Hintze.

True translation filed with the post-master at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

BULGARIJOS CARAS MIRSTA VOKIETIJOJ

Jei jis miryt — tikimasi Bulgarijoj respublikos.

MADRID, rugp. 21. — Liberal laikraštis rašo, kad jis patyrė iš autoritetinių šaltinių, jog Bulgarijos caras Ferdinandas yra Frankfurte, kur sunkiai serga ir, manoma, miršta. Jo šeimyna, sakoma, yra su juo.

Laikraštis išreiskia nuomonę, kad caro mirtis sukeltų sumišinimą Sofijoj, kurie į tris dienas užsibaigtų paskelbimu respublikos Bulgarijoj.

True translation filed with the post-master at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Japonai mušysu bolševikais.

JAPONAI ATMUSĖ BOLŠEVIKUS SIBERIJOJ.

TOKYO, rugp. 17 (suveilinta). — Pienas oficialis pranešimas iš Vladivostoko sako, kad priešo pulkai, kurie užpuolė gen. Klamucovo bandą tapo atmušti. — Priešas turėjo apie 8,000 kareivių arta Uspilaa ir Simakov masy dešiniame sparne, sako pranešimas, ir stato kulkasvatilžius ant valčių Usuri upėj. Anglų artilerija, kaip pranešama, vėlė toj apygardoj per ketelą donų, mažindama viršenybę priešo artilerijos.

True translation filed with the post-master at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

SUV. VALST. KARIUOMENĖ APĖMĖ GELEZINKELI

Tarp Vladivostoko ir Nikolsko

VLADIVOSTOKAS, r. 17. (suveilinta). — Pagal prašymą gen. Dietreicho, komandantojo čecho-slovakų spēkų Sibirijs, viršininkas nesena čia išsodintų Amerikos spēkų siunčia aprubežintą skaičių kareivių užimti vietos palei geležinkelį tarp šio miesto ir Nikolsk.

Priimant kad japonai prisidės atsakomybė už saugojimą geležinkelio nuo Nikolsk iki Cha

barovsk yra aiškus reikalas, kad amerikiečiai parupintų operavimą Trans-Siberijos geležinkelio vakarus iki Manžurijos stoties, kur rimtas susirėmimas su priešu yra neišvengtin.

Yra pripažįstama kad kaip karinė priemonė, Vladivostoke ir jo opielinkėse turėtų būti paskelbtas karės stovis, kuris užtikrintų nesutrūktą veikimą geležinkelių ir telegrafo ir apgintų sandėlius, kuriuose yra daug eksploduojančių medegų.

Trečias pulkas Amerikos kareivių atvyko į čia pereitą naktį.

True translation filed with the post-master at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

80,000 RUMUNŲ ŽUVO KARĖJE.

Be vokiečiai vis dar reikalauja daugiau.

LONDONAS, — Vėliausios skaitlinės parodo, kad Rumunija karėje ir po jos sekusioj vokiškoj "taikoj" pražudė 80,000 savo žmonių. Tai yra 11 nuos. visų prieš karę buvusių jos gyventojų.

Ir dabar Vokietija, ignoruodama savo taikos sutartį, pareikalauja iš Rumunijos 120,000 tonų grūdų. Jei šalis neįsipildytų grasinama išmarinti visus baštu užimtuose distriktuose.

Vokietija taipgi remia Bulgarijos reikalavimą dar 126,000 tonų grūdų. Taigi viso reikalaujama 246,000 tonų.

Jau ir taip badui žiurint į akis, dabar prieš Rumuniją stovi badavimas jei jie nepasiduotų vokiečių reikalavimui.

Užpakalį Vokietijos reikalavimo, sakoma, slepiasi tikslas išstumti Rumunijos karalių, karalienę ir visus politikus ištikimius talkininkų reikalui.

True translation filed with the post-master at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Senai rengėsi prie "džiabo".

LONDONAS, — Austrijos erhercogas Karolius Steponas, kuris pasak kelių vokiečių laikraščių tapo parinktas kaip busiantis Lenkijos karalius, ilgai rengėsi prie tos rolės. Išstremtas iš Viennos dvaro jis apsigyveno Krokuvoj, kur užvedė lenkišką šeiminykštę ir lankėsi aristokratiškus lenkų kluubus. Jo dukteris ištėkėjo už lenkų vadovų.

True translation filed with the post-master at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Dvi naujos vėliavos Baltike

AMSTERDAM, — Dvi naujos vėliavos yra matomos Baltiko juroj. Viena yra Rusijos — tamsiai raudona su auksinėmis ar geltonomis raidėmis R. S. F. R. kairiame kampe. Raidės reiskia Rusijos Socialistinė Federatyvė Sovietų Respublika. Kita yra — naujoji Finlandijos vėliava. Ji yra skaisčiai raudona su dviem silių auksiniu kryžium. Išlaukinis pakraštis kryžiaus yra baltas, o vidurinis — mėlynas.

Bolševikai šaudo oficerius Kruvinos riaušės Japonijoj tebesitėsia

Talkininkai veikia Siberijoj

True translation filed with the post-master at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

BOLŠEVIKAI ŠAUDO OFICIERIUS.

Šimtas jų sušaudyta Maskvoje.

AMSTERDAM, r. 21. — Pasak Dr. Alfons Paquet parašyto Maskvoje rugp. 14 d. ir Frankfurter Zeitung išspausdinto laiško, keli šimtai iš 15,000 oficerių areštuotų Maskvoje, tapo sušaudyta.

Niekurie oficerių, kurie išsižadėjo Rusijos pilietybės ir gavo Vokietijos ar Lenkijos pasus, tapo paliuosuoti prašant Vokietijos generaliam konsului. Pasilikusieji tapo pasiūti į koncentracijos stovyklą, apsupat artilerijos. Priduriam, kad oficeriai buvo pastatyti į neaprašoma sąlygas. Tarp apkaltint jų yra daugybė buvusių generolų ir pulkininkų.

Dr. Paquet sako, kad keli šimtai anglų ir francūzų biznierių tapo areštuota Maskvoje ir priduria, kad tikimasi tolimesnų areštų atstovų Maskvos buržuazijos. Toliau jis sako, kad jeigu ir tas pasirodys neganėtinu palaikymui tvarkos, tai "viešpatavimas teroro su viešomis egzekucijomis yra neišvengtin."

True translation filed with the post-master at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

ČECHAI VALDO PUSE SIBERIJOJ.

Geležinkelis nuo Baikalo iki Uralo ję rankose.

HARBIN, r. 16 (suveilinta). — Pulk. George H. Emerson ir partija už kurios likimą buvo labai prisibijoją, kadangi nuo jo negauta žinios per daugiau kaip du mėnesių laiko, dabar veikia su čecho-slovakų kareiviais arti Irkutsko, pasak ką tik gautos telegramos nuo pulk. Emerson.

Čecho-slovakų spēkos pilnai kontroliuoja geležinkelį nuo Baikalo ežero iki Uralo kalnų. Praneša, kad 10,000 čecho-slovakų yra kelyje į Manžurijos frontą ir kad japonai vyksta iš Vladivostoko į Usuri-frontą, kur jie pavaduoja čecho-slovakų spēkas.

True translation filed with the post-master at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

RYŽIŲ RIAUŠĖS TEBESITĖSIA JAPONIJOJ.

Policija ir kareiviai vartoja durčius ir daug žmonių užmušta ir sužeista.

TOKYO, rugp. 17. (suveilinta). — Sumišimai kampanijoj prieš augstą kainą ryžių tebesitėsia ir buvo daug susirėmimų visoj Japonijoj, niekurie kurių užsibaigė ruščiai. Valdžia padarė kompromisą su laikrašininkais kaslink žinių apie sumišimus ir leidžia paskelbti du oficialiu biuletinu dienoje.

Pirmas biuletinas apie situaciją Tokyo provincijoj laike pastarųjų trijų dienų, aiškinamo, kad Tokyo atskiros minios, didžio nuo 300 iki 10,000 žmonių užpuolė ir apdaužė policijos "batus", ryžių sankrovą ir geisų namus ir užpuolė Seyoken viešbutį ir komunikacijos ir prekybos ministerijos namą. Minių pagieža taipgi buvo išlieta ant kitų namų, automobilių ir tramvajų. Policija ir kareiviai galiaus išvaikė minias.

Didelis susirinkimas įvyko Tokyo pėtnyčios naktį, bet riaušių nebuvo.

O R A S.

Išdalyti apsiniaukę šiandien lietus ir vėsiu ryto.

RYTO bus išspausdinta "Naujiene" Socialistų Partijos atsakymas į National Security League laišką.

SUBATOJE bus išspausdinta kongresinė Soc. Partijos platforma.

Skaitytojai, pasirupinkite išanksto gauti tuodu "Naujienu" numeriu.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily except Sunday by the Lithuanian News Pub. Co., Inc.

1840 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILLINOIS.

Telephone Canal 1506

Naujienos eina kasdien, išskyrus nedėlionius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. — Telefonas: Canal 1506.

Užsiekimo kaina:

Chicagoje — pašto:	
Metams	\$6.00
Pusei metų	3.50
Trims mėnesiams	1.85
Vienam mėnesiui	1.45
Chicagoje — per nešiojantį:	
Viena kopija	.02
Savaitė	.12
Mėnesiui	.50
Suvenyrose Valstijose, ne Chicagoj, pašto:	
Metams	\$5.00
Pusei metų	3.00
Trims mėnesiams	1.65
Vienam mėnesiui	1.25
Kanadoj, metams	7.00
Visur kitur užsieniuose	8.00

Pinigus reikia siųsti Pašto Money Orderiu, kartu su užsakymu.

Rašytojų ir korespondentų prašome siunčiamus išspausdinimui laikraščio rankraščius adresuoti tiesiai Naujienų Redakcijai, o ne Redakcijos ar kitam adresu. Reikia butinai rašyti aiškiai ir ant vienos popieriaus pusės, be to paliekant platus tarpus tarp eilučių. Redakcija pasiūlo visas teises rankraščius taisyti ir trumpinti. Netinkami spaudai raštai naikinami, arba gražinami atgal, jei begiu dviejų savaitių autorius pareikalauja ju išsiųsti. Rašytojų ženkliukų pateiktamam persiuntimo lėšoms apmokėti.

Asmeniškai Redaktorių matyt galima tik nuo 5 iki 5:30 val. vak.

Redakcijos Straipsniai

True translation filed with the postmaster at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917

Kalbos apie revoliuciją po karės.

Vienas vokiečių kariuomenės viršininkas išleido paliepimą, kuriame sakoma:

“Man teko patirti per laisvą, adresuotą karališkajai Prūsų karės ministerijai, kad pagrižusieji iš fronto kareiviai viešai kalbėjo apie revoliuciją, kuri turėsianti kilti po karės. Aš noriu paraginti visus vyresniusius oficerius, kuriems teks patiemis arba per kitus išgirsti tokių nederamų kalbų, tuojau ir be svyravimo imti į nagą kaltininkus. Vietinė valdžia ir karinių geležinkelų direktorius tapo paprašyti pavartoti tinkamų priemonių.”

Tai yra dokumentas, rodantis, koks upas apsirėškia vokiečių kariuomenėje.

Oi, bus suru kaizeriui ir jo gajai, jeigu jie pralaimės karę! O pralaimėjimas dabar neišvengiamas.

True translation filed with the postmaster at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917

Progresyvumas ir tušti šukavimai.

“Naujienos” jau tris mėnesiai laiko atgal išspausdino tartininkų šalių darbininkų ir socialistų karės (arba taikos) programą, ragindamos savo skaitytojus atidžiai susipažinti su juo.

Truputį vėliau tą programą svarstė ir jam pritarė Chicago Lietuvos Darbininkų Taryba.

Tuo-gi tarpu mūsų kraštutiniai “kairieji” šaukė, kad “Naujienos” ir Darbininkų Taryba esančios “oportunistiškos” ir net “klaidinančios darbininkus”.

O kas pasirodo? Amerikos socialistų partija laiko konferenciją už trijų mėne-

sių po to, kaip “Naujienos” ir Chicago Lietuvos Darbininkų Taryba užgryrė tartininkų šalių socialistų ir darbininkų programą ir išreiškia savo pritarimą tam programui!

Kas, dabar, geriau suprato darbininkų reikalus — “Naujienos” ir Ch. L. D. T., ar jų “kairieji” kritikai? Kas rodo darbininkams kelią į progresą, ar tie, kurie jau tris mėnesiai laiko atgal užėmė teisingą poziciją tokiame svarbiame dalyke, kaip darbininkiški karės (taikos) tikslai, — ar tie, kurie dar iki šiol jos nesupranta!

True translation filed with the postmaster at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917

Socialistų Partijos pozicija.

Nacionalis pildomasis socialistų partijos komitetas kartu su partijos valstybės sekretoriais šiomis dienomis atlaikė konferenciją tikslu nustatyti partijos poziciją linkui didžiųjų šios dienos klausimų ir išdirbti platformą besitariantiems kongreso rinkimams. Šitą uždavinį minėtoji konferencija atliko, išleisdama du dokumentus: 1) atsakymą į National Security League laisvą, ir 2) kongresinę socialistų partijos platformą.

Tuodu dokumentu bus išspausdintu “Naujienose”: ryto atsakymas Nat. Sec. Lygai, o subatoje — partijos platforma. Sąjungiečiams, o taip pat ir kitiems mūsų dienraščio skaitytojams patariame tuodu “Naujienų” numeriu (pėnyčios ir subatos) nenumesti perskaičius, bet pasilaikyti, kad galėtumėte minėtuosius du dokumentus visuomet turėti po ranka ir pasinaudoti jais, atėjus reikalui. Ypatingai svarbu bus turėti partijos platformą (programą), kalbanti ji bus nuolat diskutuojama rinkimų kampanijos laiku. Socialistas, kuris norės toje kampanijoje užimti agitaciją, turės but visų-pirma gerai išstudijavęs platformą.

Pažvelgsime dabar, kaip socialistų partijos viršininkai atliko uždavinį, kuris stovėjo prieš juos.

Opiusis klausimas, su kuriuo susidurė partijos viršininkų konferencija, buvo klausimas atsinešimo linkui karės.

Šituo klausimu, kaip mes žinome, socialistų partija daugiaus kaip metai laiko atgal priėmė rezoliuciją St. Louis'o konvencijoje. Toje rezoliucijoje partija griežčiausiai pasmerkė Šv. Valstijų įsimašymą į karę ir ragino darbininkus “viešai ir aktyviai priešintis kare.”

Laikui bėgant tečiaus partijos narių eilėse atsirado opozicijos tai rezoliucijai, ir juo tolyn, tuo šita opozicija darėsi vis stipresnė. Tos rezoliucijos priešų nuomone, ji pasidarė nebetinkama, persikeitus bėgiu metų laiko aplinkybėms kaip šioje šalyje, taip ir visame pasaulyje.

O aplinkybės persikeitė daugeliu žvilgsnių. Pirmiausia, Šv. Valstijos išėjo iš stadijos rengimosi prie karės ir ėmė aktyviai dalyvauti joje, sukoncentruodamos tuo tikslu visas savo jėgas. Koliai Amerika dar tikrai rengėsi kariauti, buvo prasmės diskutuoti klausimą, ar gerai ji daro, stoda-

ma į karę, ar ne. Bet praėjus rengimosi laikui ir šaliai faktiškai įstojus į karę, tos diskusijos neteko vertės; kartu su tuo neteko vertės ir ta St. Louis'o konvencijos rezoliucija, kur kalbama apie Amerikos įsimašymą į karę. Ažuot svarstius praėjus klausimą apie gerumą įsimašymą į karę, dabar reikėjo gvilvent, kokia politika būtų geriausia, darbininkų klesos žvilgsniu, karės laiku ir koks būtų geriausias karės užbaigimo budas.

Be to, kartu su tuo, kaip Amerika žengė iš stadijos prisirengimo prie karės į stadiją aktyvio dalyvavimo karėje, keitėsi ir žmonių upas Šv. Valstijose. Nepasitenkinimas kare žmonyse ėjo vis mažyn ir mažyn; jo vietą vis labiaus užėmė pasiryžimas dvesti karę iki pasėkmingo galo, nesigailint aukų ir neišvengiamų karės laiku suvaržymų. Prie tokių aplinkybių socialistų veikimas sulig St. Louis'o rezoliucijos patarimu (“aktyviai ir viešai priešintis kare”), būtų pastatęs partiją į keislą, jeigu nepasakius daugiaus, padėjimą. Ir faktiškai tas rezoliucijos punktas tolyn vis labiaus darėsi socialistų judėjime “negyva raide”. Neskaitant atskirų incidentų, partija apskritai mant susilaikė nuo priešinimosi karėi. Jos nariai registravosi, šaukiami stoji karius, pirkė Laisvės Paskolos bonds'us ir tt. O partijos atstovai miestų tarybose, legislatoruose ir kongrese prie daugelio progų net viešai pritarė įvairioms karės vedimo priemonėms ir valdžios programui.

Dar didesnių tečiaus atmainų, kaip šalies viduje, įvyko tarptautinėje politikoje. Rusija suklupo po sunkia karės našta, ir Vokietijos imperialistai, pasinaudodami tuo, užkūrė jai Brest Litovske pažeminančias plėšikiškas taikos sąlygas. Jie užgrobė Estlandiją, Livoniją, Latviją ir Lietuvą; jie sutriuškino revoliucinį judėjimą Ukrainoje ir Suomijoje ir pastatė tas dvi šalis po savo jungu; jie trempė Rusiją, ir rengėsi, apsidirbę su demokratijomis rytuose, parblokti po savo kojomis ir vakarinės Europos šalis.

Šitai dalykams susidėjus, socialistų ir darbininkų minčių simpatijos negalėjo nepakrypti ton pusėn, kuriai grasina pavojus iš Vokietijos užkariautojų. Demokratijos, revoliucijos ir socializmo reikalai diktavo socialistams (kurie nenorė užmerkti akių prieš faktus) užimti griežtą poziciją prieš centrinių valstybių piešikus.

Tatai nereikšė, žinoma, kad priešintis Vokietijos imperializmui reikia užgirti visa, kas tikta stovi priešingoje jam pusėje; ir visų-pirma tatai nereikšė, kad kovoje su Vokietijos imperializmu socialistai privalo išsižadėt savarankiškos politikos. Mes matome, pavyzdžiui, kad Anglijos darbininkų partija tvirtai stoji už kovą su centrinių valstybių imperialistais ir kartu turi aiškų darbininkų programą. Tam programui pritarė ir tartininkų šalių socialistų ir darbininkų konferencija.

Po šitų tai atmainų įtekme, Amerikos socialistų tar-

pe ėmė tolyn vis garsiaus skambėti balsai, reikalaujantys, kad partija peržiūrėtų savo poziciją linkui karės ir, vietoje St. Louis'o rezoliucijos, išleistų naują partijos deklaraciją. Dalis socialistų, su E. Debsu priskyje, reikalavo, kad tuo tikslu būtų sušaukta specialis partijos suvažiavimas.

Partijos viršininkai tečiaus nutarė, ažuot šaukus suvažiavimą, padaryti tikta pildomojo komiteto ir sekretorių konferenciją. Ir koki ji davė atsakymą į augščiaus išdėstytus klausimus?

Nepasakysime, kad konferencija būtų davus labai aiškų atsakymą į juos visus. Kas del St. Louis'o rezoliucijos, tai ji atrado, kad ji neturinti galios ta rezoliuciją keisti, ir formaliai ji pasielgė visai teisingai, kadangi konvencijos nutarimus turi teisės mainyti tikta konvencija (arba referendumas), o ne organizacijos viršininkai. Bet, iš antros pusės, konferencija taip pat ir neparagino partijos narių laikytis St. Louis'o nutarimų ir netarė nė žodžio apie jų peržengimus (nors jų buvo labai daug). St. Louis'o rezoliucija tapo atidėta į šalį.

Nesijausdama galioje dar naują deklaraciją apie partijos atsinešimą linkui karės, viršininkų konferencija parašė polemiską laisvą prieš šovinistišką National Security League, kuri apkalta socialistus, kad jie elgiąsi, kaip išdavikai, priešindamiesi kare. Partijos viršininkų laisvą aštriausiai PROTESTUOJAMA prieš tą kaltinimą ir užreikiama, kad socialistai visuomet būvę ir esą kaizerizmo priešai.

Partijos atsinešimą linkui karės, viršininkų konferencija palietė da ir kongresinėje platformoje.

Platformos įžangoje nurodoma, kad socialistų partija stoji už demokratybę, kaip karės laiku, taip ir po jos.

Toliaus sakoma, kad partija stoji už taiką “be anekšijų, be kontribucijų ir su tautų apsisprendimo teise”. Šituo pasakymu viršininkų konferencija atmetė tą poziciją, kurią buvo perėitą ruosenų užėmęs Bergeris, reikalaujamas taikos kadir čia da taip (butent, tuojaus atšaukiant Amerikos kariuomenę iš Europos).

Kongresinėje platformoje, be to, pabrėžiama Amerikos socialistų sutikimas su tartininkų šalių socialistų ir darbininkų konferencijos (t. y. su Anglijos darbo partijos) programą.

Pagalios joje indorsuojama liaudžių federacijos (t. y. tautų lygos) ideja, kurią skelbia socialistai ir demokratijos šalininkai tartininkų šalyse ir Amerikoje. Tarpe tos liaudžių federacijos uždavinį nurodoma sumažinimas arba ir visiškai panaikinimas ginklavimosi, taikus rīšimas tarptautinių susisipratimų ir tt.

Po to platformoje seka ilgą eilę visokių reikalavimų, kurių tikslas yra pagerint dalykus šalies viduje, sustiprinant demokratybę valdžioje, pramonijoje ir apšvietoje. Šitas vidujinių reformų programą yra gana gerai apgalvotas ir turi pilnai konstruktyvų (budavojamą) pobūdį.

Darant išvedimus iš tų dviejų partijos dokumentų, galima pasakyt, kad nors

kaikuriuose dalykuose konferencija ir neparodė pridėramo šitokiam svarbiame momentui aiškumo, bet ji visgi, apskritai imant, neblogai atliko savo uždavinį.

Konferencijos nutarimuose nėra nė pėdsako tų tuščių šukavimų, kuriais tuli “kairieji” socialistai norėjo pakeisti partijos principus.

Konferencija taip pat nepritarė tai neišmintingai frazei, buk darbininkų klesa neturinti jokio reikalo rūpintis kare, kurią ne jie pradėję.

Vietoje tuščių šukavimų ir frazių, konferencija pasiūlė eilę praktiškų reikalavimų, turinčių tendenciją apsaugot darbo žmonių reikalus, kaip šioje šalyje, taip ir visame pasaulyje.

Prieš kaizerizmą ir imperializmą — už demokratiją ir už geresnį sutvarkymą pasaulio santikių! Štai koki obalsus paskelbė protaujantiems darbininkams socialistų partija.

True translation filed with the postmaster at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Socialistų Partijos Kongresinis Programas.

CHICAGO. — Pripažindama, kad savo reikalavimų vinybe darbininkai steigia naują brolybę, Socialistų Partija, per savo šių metų kongresinę platformą, priimtą įvykusiame čia jos nacionalio pildomojo komiteto posėdyje, nurodo, kad ji rupinasi prirngti Amerikos darbininkus taip, idant naujoje darbo brolijoje jie galėtų turėti priklausomą jiems dalį.

Tasai dokumentas, tai pilniausias programą, kokį kada nors Socialistų Partija buvo paskelbus. Apie penkiais tūkstantčiais žodžių jis padengia visas opiausias problemas, kurios šiandie paliečia Amerikos darbininkus. Jo įžangioji dalis skamba šiaip:

“Ligi karės, industrinį kiekvienos didelės šalies gyvenimą kontroliavo privatūs žmonės ir privačiam pelnui. Sparčiai augęs gyvenimo reikmenų brangumas, didelis už algą dirbančių darbininkų skurdas, menkas atlyginimas profesijos žmonėms ir milžiniškas susikonceitravimas lobių palyginamai menkos žmonių saujalės rankose — tai buvo naturalės pasekmės, kad pasaulio dalykai buvo vedami tik didžiųjų pramoninių interesais.

“Kiekviena civilizauta šalis buvo pasidalinus į du kariaujančių abazu: į ne-gamintojus, kurie valdė, ir gamintojus, kurie tarnavo.

“Atėjo karė. Ir su ja buvo apreiškta kova tokiame dalyku padėjimui, kur privatūs interesai viešpatauja visam visuomenės gyvenimui. Privatūs operavimas ir konkurencija parodė visišką savo neįgiją karės sunkenybėms atlaikyti. Valstybės interesai tapato vyriausias dalykas.

“Didžiausias visų uždavinis, su kuriais pasaulis turi susitikti akis į akį, tai tarptautinės rekonstrukcijos (atstatymo) klausimas. Valstybė užviešpatauja industrijai. Kas turės viešpatauti valstybei? Nuo atsakymo į šį klausimą priklauso žmonių ateitis.

“Eilės jau formuojasi.

“Kiekvienoj kariaujančioj šalyje, lygiai draugų kaip ir priešų, galingieji pirklybos ir pramonės žmonės jau atvirai tiečia savo plenus, kaip pasiglemžus sau pasaulio vaizgą.

pios paramos, kad taikai įvykus jie galėtų savo užgrobiaujuose plenus vykinti. Pasaulio ateitis jiems yra tik visa ką viršijanti kova del lobių ir galios. Bet toje kovoje užstatais būtų jau nebe atskiri žmonės, ale valstybės ir pačios valdžios.

“Tam opozicijon stoji darbininkai. Kariaujančiose šalyse darbo žmonės visur jungia savo jėgas. Tiek rankų darbininkai, tiek smegenų darbininkai savo reikalavimų vinybe stato naują žmonių brolybę.

“Nė jokių užgėrimų spēka; nė jokių baudžiamųjų kontribucijų; apsisprendimo teisės visoms tautoms! Prie šios formulos dabar dar pridėta: “Nė jokio ekonominio nacionalizmo; nė jokių karių po karės”.

“Budama ištikima savo istorinei misijai, Socialistų Partija rūpinasi prirngti Amerikos darbininkus taip, kad jie galėtų turėti priklausomą jiems dalį naujoje darbo brolijoje.

“Socialistų Partija — eina priekyje žmonių atsidavusių tarauti demokratijai. Demokratija valdžioj, demokratija industrijoje, demokratija žmonių švietime kaip karės metu taip ir po karės — industrija ir žmonių švietimas — visa tai turi but pačių žmonių tvarkoma, be jokios minties pasipelnymo”.

Tarptautinės rekonstrukcijos (atstėgimo) klausimu, platforma užreikiia, kad Amerikos Socialistų Partija aplamai sutinka su tartininkų šalių socialistų ir darbininkų konferencijos paskelbtais tikslais.

Toje dalyje, kur kalbama apie pilietines laisves, yra protestų prieš gaujų sauvalią, prieš pačto cenzurą, kuri atima laikraščiams antrosios klesos siuntimo privilegijas; reikalaujama, kad umai būtų panaikinti visi žodžio ir spaudos laisvės varžomėji įstatymai, ir kad umai būtų duota visiška amnistija visiems politiniams kaliniams.

“Socialistų Partija, tiekdamą šį programą, užreikiia, kad dalykas eina apie į kapus beženginčią socialę tvarką. Musų programą taikoma tam, kad padėjus numirt tai nubankrutėjusiai kapitalizmo sistemai, o ne tam, kad kuo galutinai ją pakeičius. Nuo imperializmo, pirklybos ir kapitalo lenktynių, nuo neakcingos diplomatijos, nuo intrygų prieš atsilikusias tautas, nuo militarizmo ir nuo masių išnaudojimo negalima nieku budu išsisaugoti, kol ši kapitalistinė draugija nebus visiškai kitaip perdirbta. Neperdirbus jos visiškai kitaip, kol industrija, finansai, gabenimo priemonės ir gamtos turtų šaltiniai bus palikti išnaudojotų kuopelės rankose, visados, bus priežasčių ta u t t nesutikimams, kurie nuves prie kitos pasaulio tragedijos. Vyriausioji darbo žmonių kova eina už tai, kad savo kontrolėn paėmus visas pamatines įstaigas, o delto reikia mokinti žmones, idant jie suprastų tokios kontrolės reikalą.

“Tam žmonių auklėjimo darbu mes kviečiame kooperuoti (bendrąi dirbti) visus, kurie mato pragumo pasauliui perdirbti visų žmonių lygybės, demokratybės ir brolybės pamatą”

Nacionalis pildomasis komitetas paskyrė subkomisiją (O'neal, Shiploff ir Gorbelt), kuri turės pasimatyt su vieninteliu socialistu kongrese, Meyer Londonu, ir sutaisyti įstatymo projektą, kurį jis įneštų kongresan.

Komitetas nutarė, kad būtų prirngta literatūros kongresinei kampanijai pradėti; taipjau nutarė padėti kai-kurioms valstijoms prisirengti besitariantiui politinei kovai.

Musų Moterims

MERGAITĖMS PRIEKYŠTĖ. — Pavyzdys No. 8956.

Geriausias budas apsaugoti mokyklas lankančių mergaičių rubus nuo dyllimo ir išpūtimo tai liaisus tinkamą joms priekyštė ant rubu apsisiauti. Kai-kur mergaitės dėvi tokias priekyštėles dagi klesose. Labai patogi priekyštėle parodyta šiame paveikslyje. Ji yra iš vieno gabalo ir labai lengva pasiuti. Nugarą sukirpta dviem juostom, einančiom per pečius kryžmais ir susegamom prieky. Sonais prisuvama kisenai. Materija galima varloti lengva perkal, lavn arba musling. Tokiai priekyštėlei pavyzdys No. 8956 sukirptas penkeriopos miers, mergytėms 8, 10, 12, 14 ir 16 metų. 8 metų mergytei reikia 1% jardo materijos 27 colių platumo, arba 1 jardo 36 colių platumo, ir 5 jardų kaspino apvedžiojimui.

Kaina pavyzdžiui 10 centų. Norint gauti tokiai priekyštėi sukirptą ir pasiūtą pavyzdį, prašom iškirpti žemiau paduotą blankutę, pažymėti mierą, parašyti savo vardą, pavardę ir aišką adresą ir įdėjus į konvertą kartu su 10 centų (markėmis ar pinigais) atsiųsti mums, šiaip užadresavus: NAUJIENOS, PATERN DEPT., 1840 S. Halsted Str., Chicago, Ill.

NAUJIENOS Pattern Dept. 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill. Čia įdėdu 10 centų ir prašau atsiųskite man pavyzdį No. 8956.

Mergaitė turi metų ..... (Vardas ir pavardė) (Adresas) (Adresas)

PASTABA. Jei kas moterų norėtų gaut gražų iliustruotą naujausiu madų katalogą (angly kalba), gali gaut jį Naujienose, atsiunčiant 10 centų (galima markėmis).

KAZIMIERAS GUGIS ADVOKATAS. Vedaviskus reikalus, kaip kriminališkuose taip ir civiliškuose teismuose. Daro visokius dokumentus ir įvykterius. Namų Ofisas: 9323 S. Halsted St. Ant trečiojo lubu. Tel. Drovers 1310. Miesto Ofisas: 127 N. Dearborn St. 111-12 Unity Bldg. Tel. Central 4411.

MIESTO TARYBA NEPAISO MAJORO.

Aldermanai sako jie priimsia gatvėkarių bilių nežiurint majoro pasipriešinimo; prokuroras tyrinėja toliaus.

Valstijos prokuroras Hoyne vakar, išdavė pašaukimus teismam apie tuzinui kitų liudininkų gatvėkarių kompanijos paparkų tyrinėjime. Tarp jų busių laikraščių reporteriai, keli aldermanai ir kiti.

Nežiurint valstijos prokuroro Hoyne'o tvirtinimo, kad jis turįs gana priparodymų, kad pabaukti tieson kelis aldermanus, Miesto Taryba šiandien rengiasi priimti gatvėkarių patvarkymą priešais majoro pasipriešinimą. Dar nežinia tikrai, kaip majoras tame dalyke pasielgė, bet yra spėjama, kad jis pasipriešins jo priėminui.

MOKYKLOS.

Vakarinės ir šiaurvakarinės miesto dalių rusai subruzdavo rūpinties mokiniams angly kalbos Vakar rusų delegatą vadovaujantį Dru Moses Sahudo matėsi su mokyklų perdėtinio padėjėju William Roberts del vakarinės mokyklos nepiliečiams rušams.

Grand Rapids, Mich

Nedėlio, rugp. 11, buvo Simano Daukanto Draugijos balis. Vakare, 7:30 val., buvo dar nedidelis, bet įvairus programos, kurį išpildė vietos žmonės. Tai pirmas dar balis su rengtu nuosavoj svietinėj, ir pavyko labai gerai. Simano Daukanto Draugija susitvėrus septyni metai atgal. Iki šiam laikui ji gerokai užaugo, ir turi žmonių simpatijas. Tai viena laisviausiųjų šiam miestui lietuvių draugijų, ir vienintelė, kur gali prigulėti abiejų gimčių žmonės, vyrai ir moters. Mėnesinė mokestis 25c.; pašalpos moka \$5 savaitėje. Draugija turi nusipirktus dvejus namukus ties didele Leonard gatve. Vieną namą pertaisė draugijos susirinkimams, kitą duoda nuomoni; abudu namukai išmokėti. Neper senai buvo nutarus susivienyti su Lietuvos Sunų Draugija, t. y. padaryti iš abiejų vieną didelę draugiją, ir mokant po 50c. i mėnesį, pašalpą padidinti iki \$10 savaitėje. Bet LSD. priklauso daug katalikų, kurie laisvoms draugijoms yra priešinai. Delto susivienijimas neįvyko. Dabar Simano Daukanto Draugija bando daryti visa, kad nereikėtų nariams pakelti mėnesinės mokesties. Be to, draugija kartais nuo karto rengia prakalbas, kurioms pasikviečia gerų kalbėtojų, ir tuomet duoda progos žmonėms kaiti-ko naudingo išgirsti ir pasimokinti.

—K. Bijūnėlis.

True translation filed with the postmaster at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Cleveland, Ohio.

Protestas prieš klerikalus.

Subatoj, rugpjūčio 17 d., Clevelando lietuvių draugysčių sąryšis buvo surengęs protesto prakalbą prieš Lietuvos parduotuvius, Kauno vyskupą Karevičų ir kunigą Bartušką. Prakalbos buvo Jates Hall, 6006 St. Clare ave.; kalbėtojas buvo d. P. Grigaitis, "Naujienų" redaktorius.

Kalbėtojas labai aiškiai išdėstė Lietuvos parduotuvų žygius — dviems atvejais. Pirmoje kalboje d. Grigaitis vien tik išpažė visą tas jų (atžagareivių) slapstas ir viešas politikos kilpas, kurias jie jau rengė ant Lietuvos kaklo dar nuo pernai metų ir ant galo, kaip jie gudriai parduodė jų Vokietijos kaiserui. Po to visų faktiškų parodymų drg. P. Grigaitis pasiūlė protesto rezoliuciją, pasmerkiančią kaiserio ir jo bėrnis klerikalus, kas skaitlingos publikos likosi vienbalsiai priimta (išskiriant vieną klerikalų pakaliką, kuris pasi-

rodė kaip kaiserio bernas ir todėl priešinasi rezoliucijos priėmimui; bet publika jį už tai pajaukė). Antroje savo kalboje P. Grigaitis dar plačiau aiškino apie tuos nuolatinius Lietuvos parduotuvius žygius ir žmonių mulkintojus klerikalus, o taipgi išskėlė nemažai į aikštę ir daugybę tautiškų "generolų" darbų. Zodžiu, drg. Grigaitis šiuo metu tapo daug naujienų papasakojo Clevelandiečiams apie įvairius Lietuvos žygius. Ant galo davė atsakymus į klausimus, kuriuos vis davė daugiausiai tautiška klerikalai "bolševikai". Bet drg. Grigaitis visiems dailiai pataikė atsakyti ir pamokino juos to, kas tik jiems nebūvo žinoma ir aišku. Todėl reikla manyti, kad jie tuo irgi likosi gerai patenkintais, nes patį plojo delnais. Baigus paskatinius žodžius susirinkusioji publika palėdėjo drg. Grigaitį griausmingais aplodismentais.

—J. M.

CHICAGOS
:: ŽINIOS ::

True translation filed with the postmaster at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

TEISEJAS LANDIS IŠKLAUSIS I. W. W. PRAŠIMŲ.

Teisėjas Landis paskyrė šeštadienio rytą išklausimui prašymų naujo nagrinėjimo 100 I.W. W. organizacijos narių atstų kaltais stabdyne valdžios karės darbų. Jis pranešė advokatams abiejų pusių užvakar, kad jie prisirengtų.

DUKTE SERGA, SUNUS KARIUMENĖJ, TĖVAS PRISIGIRDĖ.

Susirupinimas del dukters ligos, ir gailestis sunaus, kuris yra kariuomenėje Camp Jackson, pietų Carol., sakoma nuvedė prie saužudystės Max'ą H. Voelkel. Jis yra 49 metų amžiaus, gyvena 4815 N. Troy ave. Jo kunas atarsta Chicago upę vakar. Jis buvo išėjęs į draugijos susirinkimą ir negrįžo.

PAKLYDO SU ORLAIVIU ANT EŽERO.

Paveikslas John T. McCutcheon ir Didžiųjų Ežerų lakumas leit. Lee Hammond vakar išlėkė ant Michigano ežero ir paklydo. Jiems nulekus nuo kranto toliau, kiltis pasidarė su vartytuvu ir jie nusileido ant vandens. Kadangi buvo tirsta migla, tai jie negalėjo matyti kur kraštas. Neturėdami nei kompas, nei bevielio aparato ir nenumanydami kuriam krašte kas yra, jie įrėd dvi valandas iki priplaukė Grand Haven, Mich.

persiskyrė su šiuo pasauliu rugpjūčio 21 dieną, 7 valandą ryto.

Vėlonis turėjo 27 metus amžiaus, paėjo iš Kauno gub., Kauno pav., Betygalos valsčiaus, Aleknaičių kaimo.

Laidotuvis įvyks subatoj, rugpjūčio 24 d., 9 val. ryte, iš namo, 4635 So. Richmond st., i Nekalto Prasiidėjimo Panielės šv. bažnyčia, iš ten i šv. Kazimiero kapines. Kvietiami visi giminės, draugai ir pažįstami atsiųskiti į šermenis ir dalyvauti laidotuviuose.

—Jurgis Lekšna.

Tai buvo 1877 metais.

Vs. Garšino pasakojimas

(Tąsa).

Antras buvo Vilniaus armijos pulko kareivis. Mirtis jį netikėtai pagriebė. Jis, didžiausiam įniršimui, kuone dusdamas nuo riksmo, bėgo atakoni; kulkos pataikė į tarpakį ir išlindė pakaušį, palikdama juoda vėpsančią skylę. Taip jis ir gulėjo su plačiai išplėstomis delbar jau užgesusiomis akimis.

Atsirovavo, — tarė Ivan Platonič. — Grynas atsirovavimas. Dabar jiems nieko nebėra.

Jis apsisuko; kareiviai skubiai prasiskyrė, kad duoti jam kėdę. Mūdu su Stebelkovu nutėjo paskui jį. Vencel pasivijo mūdu.

—Na ką, Ivanov, matėte? — tarė jis.

—Mačiau, Piotr Nikolajevič, atsakiau.

—Ką gi jūs manėte žiūrėdami į juos? — apsilbausęs paklausė jis.

Ir staiga užsidegiau apmaudu ant to pikto žmogaus ir noru pasakyti jam ką-nors nemalonaus, sunkaus.

—Daug. Ir daugiausia apie tai, kad dabar jie jau nebe kanuolių mėsą. Jiems jau nebereikia nė cilių laikymo, nė disciplinos, ir del tos pačios disciplinos niekas jau jų nebekankina. Jie jau ne kareiviai, ne pavaldiniai! — kalbėjau drebančiu balsu — jie — žmonės!

Vencelio akys sužibavo. Garšas išsiveržė iš jo gerklių ir nutruko; turį butį jis ngrėjo man atsakyti, bet ir šiuo sykiu susilaikė. Jis ėjo greta su manim, galvą nuleidęs, ir už keleto žingsnių, nežiūrėdamas į mane, tarė:

—Taip, Ivanov, jūsų teisybė. Jie — žmonės... Numirę žmonės.

IX.

Mus pergabeno per Dunojų. Keletą dienų stovėjome apie Si-stovą, laukdami turkų; paskų kariaunos traukė į šalies gilumą. Nutraukėme ir mes. Mus ilgai siuntinėjo tai šen, tai ten: buvome ir apie Tirnovą, ir netoli Plevnos; bet praslinko trys savaitės, o mums da vis nepasitaisė mūštis. Pagalios patekome į ypatingą kariaunos skyrių, kurio pareiga buvo sulaukyti didelis turkų armijos užplūdimas. Keturių dešimtys — tukstančių rusų buvo išdriekta ant septynių dešimčių verstų; priešais mus stovėjo apie šimtas tukstančių turkų; ir tik atsargūs veiksmai mūsų viršininko, nenorėjusio savo žmonių statyti ant žut-but, bet besitenkinusio statymu didesnių ar mažesnių kliučių antplaukiančiam priešui, be-to ir turkų pašos neparangumas, leido mums savo uždavinį išpildyti: neleistį turkams prasimušti ir mūsų vyriausiąją armiją atkirsti nuo Dunojaus.

Mūsų buvo mažai; mūsų linija buvo didelė; todėl mums reikėjo pasisėkdamo pasislį gauti. Mes apvinkščiome daugybę kaimų, pasirodėdami tai čia, tai ten, kad sukirti menamą užpuoliną; nuklyzdavome į tokias Bulgarijos gelmes, jog ir transportai su maistu nesurasdavo mūsų, taip kad prisieidavo baduoti, ištiesiant vienos dienos džiuvinių porciją penkioms dienoms. Badaujantieji žmonės trynė pagaliais nenumokusius kviečius ant ištemptų šėtrų pa-

ly, virė iš jų ir rugščių laukinių obolių sriubą be druskos — kadangi jos nebuvo galima niku gauti — ir nuo to susirgdamo. Batalionai, nors ir ne mūšyje, tirpė-tirpo...

Apie pusę sejos mėnesio mūsų brigada su keletu kavalerijos eskadronų ir dviem kanuolių batarejomis atvyko į gyventojų apleistas, sunaikintas ir pusiau išdegtą turkų kaimą. Musų stovykla buvo parengta ant augšto, stataus kalno; kaimas buvo žemai, gilumoj klonio, kuriuo vingavosi siaurutė upė. Antroje klonio pusėje stovėjo skardžios, augštos uolos. Tai buvo, kaip mes manėme, turkų pusė, bet pačių turkų arti nesimatė.

Prastovėjome ant musų kalno keletą dienų, beveik be duonos ir su dideliu vargu gaudami vandens, kurio atsinešti reikėjo citi toli žemyn, pas besiverčiantį iš uolos šaltinį. Buvome visai atkirsti nuo armijos ir nežinojome, kas margame sviete dedasi. Penkiolika varstų mūsų pryskyje skrajojo kazokų būreliai; dvi ar trys jų šimtinės buvo nutęstos ant dvidešimties verstų. Turkų nebuvo nė ten.

Nežiurint į tai, kad negalėjome susekti priešo mažas mūsų kariaunos skyrius užlaikė didžiausią atsargą. Dieną ir naktį aplink stovyklą stovėjo tankus avanpostų retėjus. Sulyg vietos apstovėjo, jo linija buvo labai ilgą, ir kasdien kelios rotos buvo užimtos ta beveiklinga, bet labai nuolašia tarnysta. Beveik, nuolatinius badavimas ir višiškas padėjimo nežinojimas blogai ant žmonių veikė.

Pulko ligonbučiai buvo pilnutimi; kasdien gabeno nusilpusius, drugio ir kruvino viduriavimo nukankintus kareivius kažkur į divizijos ligonbutį. Rotose, iš viso žmonių skaičiaus, sveikų buvo nuo pusės iki dviejų trečdalių. Visi buvo apsilbausę, visi geidė citi į mūšį; vis tatau buvo šioks-toks išėjimas.

Pagalios sulaukėme. Nuo kazokų šimtinės komandotojo atlėkė kazokas su pranešimu, kad turkai jau užėmė ir kad jis, komandotojas, turėjęs savo žmones atsaukti ir pasitraukti penkis varstus atgal. Paskui pasirodė, kad turkai sugrįžo, nemanydami daryti iš savo pusės užpuolimo, ir kad mes galėjome ramiai sau ant vietos pasilikti, juo labiau, kad mūsų niekas gi ir neliepė patiems užpuoliną rengti. Bet komandavusis tuomet mums generolas, neseniai prieš tai atvykęs iš Petrapilio, jautė tapat, ką ir kiti mūsų skyriaus žmonės. O žmonėms buvo nepakeliamai sunku rankas sudėjus sėdėti, arba pilnomis parom iš stovėti ant sargos priešais nematomą ir, kaip visi tvirtai tikėjo, neesamą priešt, maitintis netikusiu maistu ir laukti savo žygio susirgti. Visi geidė citi mūštis. Ir generolas įsakė užpuolimą.

Pusę skyriaus palikome stovykloje. Dalykų padėjimas buvo taip menkas žinomas, jog užpuolimo buvo galima laukti iš kelių pusių. Keturiolika rotų, užžarai ir keturios armotos pietų ištraukė kelionėn. Niekada mes taip sparčiai ir gaiviai nėjome, kaip tą dieną, nebent kada ėjomė pro carą.

(Bus daugiau).

Naujienų agentas Roselande, Kensingtone, Grybas, 125 East 104th st.

stotis: O. Zalienė, 114 E. 107 st. M. G. Valaskas, 373 Kensington av.

DR. S. NAIKELIS
Lietuvės Medikas ir Chirurgas
4712 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.
Telef. Drover 7042.
Ofiso Valandos Nuo 11 ryto iki 4 p.p. ir nuo 7 iki 9 vak. Nedėlionis nuo 10 iki 12 d.

Cicero, Ill., Ofisas ir Rezidencija: Kumpas 14th gatvės ir 49th ave. Telef. Cicero 39, arba Cicero 252. Valandos: nuo 9 iki 10:30 ryto, nuo 4:30 iki 6:30 vakaro ir nedėlionis — pagal sutartį

Milda Teatras
VODEVILIUS IR PAVEIKSLAI
Vodevilius Pirmas.
Panedėlyj, Ketverge ir Subatoj Pirmas Floras 15c. Balkonas 10c.
Prie šių kainų priskaitoma ir 1c ir 2c kariškos mokestis
4 DIDELI AKTAI KASDIEN HALSTED ir 82-ra GATVĖS

JOSEPH C. WOLON
LIETUVIS ADVOKATAS
29 S. La Salle St.
Telephone Central 6390
Vakara: 2911 W. 22nd Street, Telephone Rockwell 6999

Laisvės Bondsai.
perkami už cash. Emel and Co., 740 W. Madison, kumpas Halsted gat., room 232, 2-as aukštas, virš Famous Clothing store. Atidara vakarais iki 8:30. Nedėlioniais ir šventadieniais 10 iki 1.

Tel. Pullman 342
Dr. J. Bagočius, M.D.
LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
10731 So. Michigan Ave. Roseland, Ill.

Vyriškų Drapanų Bargenai
Nauji, neatimti, daryti ant užsakymo siutai ir overkotai, vertės nuo \$30 iki \$50, dabar parduoda po \$15 ir 25 dolerius.
Nauji, daryti gatavi nuo \$15 iki \$35 siutai ir overkotai, nuo \$7.50 iki 18 dolerių.
Pilnas pasirinkimas kailių pamuštu overkotų.
Visi maitai vartoti siutai ir overkotai, vertės nuo \$25 iki \$85, dabar \$5 ir augščiau. Kelnės nuo \$1.50 iki \$4.50. Vaiknamas siutai nuo \$3.00 iki \$7.50.
Atidara kasdien, nedėlionis ir vakarais.
S. GORDON
1415 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Žemaitės Raštai
Karės Metu

Idomi 126 puslapių pasi-skaitymui knyga. Viršus papuoštas spalvuota iliustracija. Kaina 50c. Galima gauti Naujienų Ofise—
1840 So. Halsted St., Chicago.

KIŠENINIS
ŽODYNĖLIS

Lietuviškai-Angliškai
— ir —
Angliškai-Lietuviškai
Talpa savyje reikalingiausius, kasdien vartojamus, žodžius. Labai paranki knygutė nešiotis ir kiekviename reikale pasinaudoti.
Kaina 50c paprastu ir 75c geru skuriniu apdaru.
Galima gauti "NAUJIENŲ" Administracijoje, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Sergėkite savo akis

Neužstikėkit savo regėjimo pirmajam jo kokiame nepriteisiam aptiekoriui, aukšoriui ar keltaijančiam pardavėjui, nes jie suteiks jus akimis tik daugiau blogo. Aš turiu 15 metų patyrimą ir galiu ištyti jus akis ir pririnkti jums akinius tikrai. Darbą atlieku beauskiant, užtikrintai. Jei jums akiniai nebus reikalingi, mes tai jums pasakysime.

JOHN SMETANA
AKIU SPECIALISTAS
1891 So. Ashland Ave., Chicago
Kampas 18-as gatvės
3-čios lubos, virš Platt'o aptiekos
Tėmykite į mano parą
Valandos nuo 9-los val. ryto iki 8 val. vakaro. Nedėlioje nuo 11 val. ryto iki 12 valandų diena

Dr. A. R. Blumenthal

AKIU SPECIALISTAS
Akis egzaminuoja Dykal
Gyvenimas yra tuščias, kada pra-nyksta regėjimas. Mes vartojame pagerintą Ophtholubant. Y-patinga dėma atkreipiama į vaikus. Val.: nuo 9 ryto iki 9 vak. nedėlion. nuo 10 iki 11 diena. 4649 S. Ashland Av. kamp. 47 at Telephone Yards 4317 Boulevard 6487.

DR. M. HERZMAN
IS RUSIJOS
Gera! ligyvas žinoma per 16 metų kaip patyręs gydytojas, chirurgas ir akušeris.
Gydo akis ir chroniškas ligas, vy-riškas ir moteriškas. Ypačiai atkreipia dėmesį į vaikus.
Ofisas ir Laboratorija: 1025 W. 18th St. netoli Fisk St.
VALANDOS: Nuo 10-12 pietų, ir 6-8 vakarais. Telephone Canal 3110. GYVENIMAS: 5412 S. Halsted Street VALANDOS: 8-9 ryto, tiktai.

DR. G. M. GLASER
Praktikuoja 27 metai
Gyvenimas ir Ofisas
3149 S. Morgan St., kerte 32 st. Chicago, Ill.
SPECIALISTAS
Moteriškų, Vyriškų ir Vaikų Taipgi Chroniškių Ligy
OFISO VALANDOS:
iki 9 ryto, nuo 12 iki 2 po piet ir nuo 6 iki 8:30 vak. Nedėlionis vakarais ofisas uždarytas. Telephone Yards 687.

Telephone Yards 5032
Dr. M. Stupnicki
3109 S. Morgan st. Chicago
VALANDOS: Nuo 8 iki 11 ryto ir nuo 5 iki 8 vakar.

Rezid. 933 S. Ashland Blvd. Chicago
Telephone Haymarket 2544
DR. A. A. ROTH
RUSAS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialistas Moteriškų, Vyriškų, Vaikų ir visų chroniškių ligų
Ofisas: 3354 S. Halsted St., Chicago, Illinois
Telephone Drover 9931
VALANDOS: 10-11 ryto; 2-3 popietė 7-8 vakara. Nedėlionis 10-12 diena.

Telephone Yards 5834.
Dr. P.G. Wiegner
Priėmimo valandos nuo 8 iki 12 18 ryto ir nuo 7 iki 9 val. vak. 3325 So. Halsted St., Chicago.

Dr. Leo Awotin
Gydytojas, Chirurgas, Akušeris
1920 So. Halsted St., Chicago.
Kalba lietuviškai, latviškai ir rusiškai.
Valandos: 10-12 rytą; 6-9 vakara. Tel. Canal 4367.

Tel Yards 3654. AKUŠERKA
Mrs. A. VIDIKAS
baigusi Akusierijos Ko-legiją; ilgai praktiku-vusi Pennsylvaniajos hospitaluose ir Philadelphiijoje. Pasekmin-gai patarnauju prie gimdymo. Duoda rodą visokios ligos moterims ir merginoms. 3113 So. Halsted Str. (Ant antrų lubų) Chicago.
Nuo 6 iki 9 ryte, ir 7 iki 9 vak.

DR. A. MONTVID
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1553 W. Madison st. Suite 600-612
Valandos: 10 iki 12 ryto
Phone Haymarket 2563
Nedėlioniais tik pagal sutartį
Residencijos Telephone Albany 5546

DOCTOR ROSS
Chicago Specialistas
Gydo Užsenėjusias, Nervų Ligas, širdies, Vidurių, Kepenų, Inkstų, Pūslių, šlapimo ir Visas Privatiškas Negales.
35 So. Dearborn St. kampas Monroe, CHICAGO, ILLINOIS
Dr. B. M. ROSS
Room 506 ir 507 Crilly Bldg. Vaziuok elevatoriu iki Penko augšto.
Valandos: Kasdien 9 iki 4. Nedėlioniais 10 iki 1. Taipgi Panedėlyj, Seredoje, Pėtnyčioje ir Subatoje vakarais nuo 7 iki 8 valandų.

PIRMA NEGU PIRKSI, GAUK MUSŲ KAINAS
ant Durų, Lentų, Rėmų ir Stogams Popiero
SPECIALIAI: Maileva malevojimui stubų išvidaus, po \$1.40 už gal.
CARR BROS. WRECKING CO.
3003-3039 S. Halsted St., Chicago, Ill.

LIETUVISKA AUTOMOBILIŲ TAIŠYMO ŠAPA
Mes esame ekspertai tokiuose darbuose. Sutaisome sugedusius ant kelio, ir partraukiame sulūžusius. Darbą atliekame gerai, greitai ir pigiai. Reikale kreipkitės pas:
ADAM WIDZES,
Telf. Drover 2186. 3222 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Didžiausia Knygų Krautuvė Amerikoje.
Didelis pasirinkimas rekordų: lietuviškų, rusiškų, lenkiškų ir angliškų. Gramofonai nuo \$10.00 iki \$250. Parsiduoda ant lengvo išmokėjimo. NAUJA DIDELI KATALOGA knygu, laukrodėlių, žiedų, lenčiugėlių, gramofonų rekordų, drukuojamų mašinėlių pasiūnint kiekvienam, kas prisius 3c. stampą.
JUOZAPAS F. BUDRIK,
3343 S. Halsted st. — Tel. Drover 8167 — Chicago, Ill.

Jau Atspausdinta Ir Galima Gaut
Paskendusis Varpas
Penkių Aktų Pasakos Drama
(Gerhardo Hauptmano. Vertė A. Lalis).
Yra tai puikiasias literatūros veikalas — pasaka-drama — kokio ligiol dar lietuvių kalba neturėjome. Kiekvienas, kas tą veikalą skaitys, skaitys ne syki, bet dešimt ir dvidešimt sykių, ir vis negalės atsigerit jo puikumui.
TEATRŲ MYLETOJAI, LOŠEJAI!
Pasiskubinkite tą veikalą kuogreičiausia įsigyti ir pastatyti scenoje! Nepraileiskite progos. Kaina 50 centų. Adresuokite:
NAUJIENOS
1840 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Chicago ir Apie Linke

True translation filed with the postmaster at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

SVADYTA AKMENIMIS I KAREIVIŲ TRAUKINIUS.

Vakar Chicago kareivių traukiniams, gabenantiems kareivius į stovyklas, pradėjus eiti iš Polk gatvės stoties, kažkas ėmė svaidyti akmenimis į juos. Išmūsta langai, vagonų sienų lentos perskelta ir keli kareiviai sužeista.

Apie dvidešimčiai ar daugiau federalių agentų prisakyta įsikišti suokalbinių ir radus ant vietos nušauti. Iki 1 val. po pietų vakar nesurasta nei vieno kaltininko. Jieškota su didžiausiu atsidėjimu toliau ir pasisaukta policijos pagalba. Teisingumo skyriuje yra užreikšta, kad įsikišimas net nepasiliaus, kol niekados nebūna ar susaudyti, ar suimti. Šitas užpuolimas ant traukinio yra trečias pasikėsinimas sužeisti kareivius vežamus į stovyklas.

Valdžios yra palinkę tikėti, kad tai yra darbas gaujos vokiečių šalininkų, kurių kol kas nepavyko suimti.

True translation filed with the postmaster at Chicago, August 22, 1918, as required by the act of Oct. 6, 1917.

PAIMS IŠ ILLINOJAUS VALSTIJOS 46,000 DARBININKŲ KITUR.

Chicago dalis apie 33,000; darbdaviai protestuoja.

Suv. Valstijų darbininkų samdymo biuras žada išsiųsti iš Illinojaus valstijos apie spalio 1 d. 46,000 neišlavintų darbininkų į kitas valstijas; iš to skaičiaus iš Chicago pripuola paimti apie 33,000. Didžiūma šitų darbininkų dabar dirba prie darbų ne karės pramonėje.

Šitas projektas gaudina Illinojaus darbdavus ir jie žada siųsti komitetą Washingtoną protestuoti prieš tai.

Padėjimo sunkumas padidėja, akyvaizdoje pranešimų, kad gali būti priimtas įstatymas, leidžiantis samdyti biuriui šitų darbininkus. Net ir be šito įstatymo, bus duota šitam biuriui galėdama paimti darbininkus nuo nekarelių darbų naujųjų pašaukus biuriui pratešančių amžiaus ribas.

Šitas projektas gaudina Illinojaus darbdavus ir jie žada siųsti komitetą Washingtoną protestuoti prieš tai. Padėjimo sunkumas padidėja, akyvaizdoje pranešimų, kad gali būti priimtas įstatymas, leidžiantis samdyti biuriui šitų darbininkus. Net ir be šito įstatymo, bus duota šitam biuriui galėdama paimti darbininkus nuo nekarelių darbų naujųjų pašaukus biuriui pratešančių amžiaus ribas.

CHICAGO PIRMUTINĖ VAIKŲ STOVYKLOMIS.

500 vaikų New Lenox ir Desplaines upės resortuose.

Chicago įvairių visuomenės grupių pastangomis tapo įsteigtos dvi atostogų stovyklos vaikams: New Lenox ir prie Desplaines upės. Steigimas šitų stovyklų savo atsiradimą kalta nemėčių teismo pranešimui, kad pernai metais nusikaltimai tarp Chicago vaikų padidėjo nuo 25 iki 31 nuoš. Tas ypatingai tiesa skerdyklų apygardoje. Kadangi ten moteris, masinamos didesnės mokesčiai, palieka namus ir eina dirbti, tai vaikai likę vieni visokių špų pridirba. Tai gi skerdyklų apygardės visuomenės veikėjai šurinko \$5,000 vaikų palinksmavimo tikslams ir tais pinigais įtaisyta augščiau minėtos stovyklos. Šią vasarą į New Lenox buvo išsiųsta 500 vaikų nuo 9 iki 13 metų amžiaus. Taip pat daroma išvažiavimai pas Desplaines upę.

Prie užlaikymo šitų stovyklų yra prisidėję: Chase House, United Charities, University Settlement, House of Happiness, Fellowship House, Hamline Vacation school, Sherman park. Fuller park, Davis Square, Cornell Square.

Moterims žinotina.

Su sekamoju mėnesio pradžia atsidarys viešosios mokyklos — public schools. Mes norime, ir galime gauti Armour mokyklą, 33-čias place ir Auburn ave., diening klesm moterims, tik reikia, kad klesm lankytų nemažiau kaip dvidešimtis moterų. Todel norinčios lankyti mokyklą moteris malonėkite atsiųsti savo adresus. — P. Kazlauskienė, 3247 S. Emerald ave., City.

L.S.S. VIII Rajono reikalais.

Atsakymas Ant. Jusui.

Naujienų 191 numerio d. A. Jusas išpiskina man ilgą pamokslą, kuriame stengiasi apginti ne tik Soc. Prop. Mokyklos komisiją, bet ir Naujienų redakciją ir VIII Rajono centralinį komitetą nuo taip baisių mano priekabių.

D. Jusas klausia: "Kame teisybė?" Štai, jeigu gerbiama Naujienų redakcija leis man užimti dienraštį vietą, aš pasi-stengsiu surast, kame yra toji teisybė. Man priklaiojama priekabių įsikišimas ir prasimanymas ir tai daroma, turbut, tuo tikslu, kad mane perstačius melagiu visuomenės akyse, o save išteisinus.

I mano pasakymą kad nei mokyklos komisija nei centralinis komitetas nežinojo, del ko sušaukia extra susirinkimą, kuris įvyko 20 d. liepos, d. Jusas klausia mane, kur aš buvęs, kaip tvarkos vedėjas užreikšęs, kad šis susirinkimas yra sušauktas Cent. Soc. Prop. Mokyklos reikalais. Pagal šį užreikšimą, vadinas, žinojo, arba turėjo žinoti. Gerai, eisim toliau ir pamatysim, kaip jie žinojo.

D. Jusas sako: "Kada buvo atidaryta Centralinio Komiteto posėdis, tai vienas komisijos narys, d. Markus, dar nebuvo atvykęs. Jis atvyko kiek vėliau. Ir kadangi pas jį buvo Mokyklos projektas, tai ir negalima buvo išpildyti to reikalavimo." Dabar aš paklausiu d. Juso: jeigu taip dalykai stovėjo, kodėl d. Jusas nieko apie tai nepranešė susirinkimui, o vietoj to pradėjo davinėti savo raportą, kuris kuopų valdyboms nebuvo suprantamas. Toliau, kol d. Markus neatvyko, vargiai kas iš kuopų valdybų ir žinojo, kad yra padarytas raštiškas projektas ir niekas apie jį neminėjo ir jokio reikalavimo perskaityt projektą niekas nebuvo padavęs iki d. Markaus atsakymo; tai kaip d. Jusas gali sakyti, kad negalima buvo išpildyti to reikalavimo, kada tokio reikalavimo visai dar nebuvo?

Ar tuojau d. Markus atvykus buvo perskaitytas projektas? Ne. Susirinkimas ėjo tomis pat vėžėmis, kuriomis ėjo iki atvykimo d. Markaus. Aš matydama, kad tvarka dar nevyksta, priejau prie savo kuopos sekretoriaus, d. A. Vasiliausko, ir pranešiau, kad Mokyklos komisija turi padarius raštišką projektą ir patariau A. Vasiliauskui pareikalauti, kad jis būtų perskaitytas. (Aš pats tatau padaryt neturėjau tiesos, nes buvau tik pašalinis). D. Vasiliauskas taip ir padarė: pareikala-

vo, kad būtų Mok. projektas perskaitytas. Tam pritarė ir kiti kuopų valdybos. Ar tada ir buvo perskaitytas? Ne. D. Markus pradėjo aiškintis, kad jis negirdėjęs kitų komisijos narių, ką jie išspradžios sakė, tai ir negalį skaityt projekto. Tada kilo ginčai tarp komisijos narių, kur ėmė dalyvumą ir patsai d. Jusas. Kuopų valdyboms prisiėjo antru syk pakartot savo reikalavimą, tai tada Markus užreikšė: "Jeigu taip norit, tai galiu perskaityt." Po perskaitymo projekto kuopų valdybos buvo pareikalavusios sprendžiamo balso Mokyklos reikaluose. Centralinis komitetas šį reikalavimą atmetė. — A. Audickas.

Del d. A. Audicko atsakymo.

Stebėjau iš d. A. Audicko, kad jis savo korespondencijoje, rašytoj Naujienų numerį 187, nieko pamatuoto nepasakė, o tik pašventė laiką priekabių įsikišimui. Dabar tu priekabių norima užsiginti. Taigi prie jo atsakymo pridursiu dar keletą žodžių.

Mokyklos komisiją prižiūri VIII Rajono Centralinis komitetas, ir jis (komitetas) nėra pastebėjęs, ar suradęs, kad Mokyklos komisija būtų padarius nors mažiausią klaidą, ir negalį surast, nes komisija jų nepadarė. D. A. Audickas Naujienų num. 187 sako: "Jau ir pradedant darbą pasirodo klaidų ir tučiasis eikvojimas laiko". Man pareikalavus (Naujienų 191 numerį), kad būtų prirodyta, kame tu klaidų padaryta, d. A. Audickas tyli. Na, ar tai, vadinas, nebuvo bereikalinga priekabė?

Toliau — d. A. Audickas dar kartą prisipyręs tvirtina, kad "nė mokyklos komisija, nė centralinis komitetas nežinojo, del ko sušaukė extra susirinkimą, kuris įvyko liepos 20 d." Bet jeigu taip, tai kam Mokyklos komisija prirengė tai dieną (liepos 20) projektą? Ir kam centralinis komitetas sušaukė extra susirinkimą, kada jau projektas buvo gatavas? kam mokyklos komisija atnešė projektą į susirinkimą ir perskaityt jį — ką pats d. Audickas pripažįsta. Ar tai "nežinojimas" visą tą darbą atliko?

O kas del to, kad d. Markus ne iškarto perskaitė projektą, tai priežastis buvo tame, kad jisai truputį pasivėlino į susirinkimą ir nebuvo girdėjęs, ką pirm jo kalbėjo kiti komisijos nariai. Ir delto dabar d. Audickui reikia triukšmą kelti per laikraštį?

Gana jau gana! — Ant. Jusas, Soc. Prop. Mok. sekretorius. (Tu ginčų užteks. — Red.)

Tarp Sąjungiečių.

Iš ketvirtos LSS. kuopos susirinkimo.

Rugsėjo 17 buvo LSS. ketvirtos kuopos extra susirinkimas. Pirmininkavo d. Zavė. Protokolų nekaitys, delto kad nereguliaris susirinkimas. Buvo atsilankę iš nacionalės socialistų partijos centro organizatorių ir prašė, kad jam sutektų balso paaiškinimui apie S. P. organizacijos reikalus. Vienbalsiai leista jam kalbėti 15 minučių. Kalbėtojas pasakė, kad vyriausias jo uždavinys tai vienyt didžiausias darbininkų minias, idant sudarius didelę socialistų partijos spėką, ypatingai šiuo laiku, kad būtų geriausias pasekmės rinkimuose, kad būtų išrinkti į visą valdymo mašiną darbininkų klesos atstovai socialistai. Baigdamas, jis prašė, kad jam būtų suteikti visų LSS 4 kuopos narių adresai, dagi tokių, kurie del neužsimokėjimo būtų būvę išbraukti iš LSS. kuopos. Kilo

įvairių ginčų: Vieni, kad išduoti jam kuopos narių adresus, o kiti — prieš. Bet didžiūma balsų nutarta, kad reikia tam draugui užsitikėti, kaip partijos organizatoriui, ir adresus išduoti.

Buvo įnešta leisti LSS. konstitucijos projektą balsavimui, net neperskačius jo. Bet paaiškėjus, kad permaža laiko, o neperskačius ir neapsvarsčius irgi negalima projektą priimti, didžiūma balsų nutarta, kad konstitucijos projektas būtų atidėtas iki regulierio LSS. 4 kp. susirinkimo.

Išrinkta į LSS. VIII Rajono konferenciją apie 30 delegatų. Buvo nominavimai kandidatų į sekretorius-vertėjus, į centr. pildom. kom. ir literat. komitetą.

Priejus prie naujų sumanymų d. Grušas davė tokį sumanymą: kad 4-toji kuopa surengtų, pagerbimui d. Stilsono, draugišką vakarėlį kur gal būtų galima išrišt tuos frakcinius kivirčus, kurie, d. Grušo pasakymu, labai užkenkė visam lietuvių socialistų organizacijiniam darbui. Į tą vakarėlį, sako, pakviestum d. Grigaitį ir d. Stilsoną (Stasiulevičių). Kad juodu, sako, akis į akį pasiaiškint, tai gal ir prieš priekabiškumą. Į tai d. Trafnis pasakė, kad tasai vakarėlio surengimas labai reikalingas: Kuo, girdi, draugas Stilsonas blogesnis už Bulotą? Kad kuopa galėtų Bulotai surengti vakarėlį, tai juk Stilsonas nemažiau socializmui pasidarbavęs už Bulotą.

Grušas patėmyjo, kad Bulotai vakarėlį rengė ne Ketvirtoji LSS. kuopa, ale Liet. Mot. Prog. Sus. 9-toji kuopa.

Kairys sako: "Aš nematau reikalo rengti tokį vakarėlį, viena, delto, kad draugai Grigaitį, sakykime, suvesime per tą vakarėlį su draugu Stilsonu ir juodu, sakykime, pasibučiuos ir sakykime, jau atlikta kriukis. Tai, draugai, to nebus, užtai, kad judviejų dikčiai skirtingos nuomonės. Grigaitis tai jau perdaug dešinysis, o draugas Stilsonas tai kairysis, ir judviejų keliai labai skirtingi!"

Čia pasiprašo balso ir d. Stilsonas. Sako: "Draugai! Aš nemanaū, kad toksai jūsų parengtas man vakarėlis padarytų mus draugais su tokiais žmonėmis, kaip Grigaitis, vien delto, kad mūsų keliai skirtingi. Aš iš pat jaunystės darbuojusi darbininkų ir socialistų labui. O Grigaitis nuvažiojo per toli į dešinę. O antra, tai tokiu vakarėliu, mano nuomone, nieko neatsieksime: aš valgyt nenoriu, ir dar turiu ištekliaus patsai nusipirkti. O kad sueisime ir surukysime po cigarete, tai išto jokios naudos nebus. Aš nesitaikysiu su tokiais žmonėmis. Juk jau dveji metai atgal, kada buvo Lietuvių Socialistų Sąjungos devintas Suvažiavimas, tai jau rodėsi, kad mes visuose klausimuose buvom susitaikę. O po tam, kad tie žmonės tuos visus nutarimus išarė iš sąjėtos, tai aš negaliu su tokiais žmonėmis taikyties."

Paskiaus d. Zavė užproponavo, kad dd. Stilsonui ir Grigaitiui surengti viešus debatus: tegul, sako, juodu išsiskusuoaty, tai ir mums visiems dalykai geriau paaiškėtų — katra pusė klaidingesnė, katra ne.

Draugas Markus duoda pataišymą, kad vakarėlį užvardijus kitaip, butent, kad vakarėlis būtų naujų narių artimesniam susipažinimui vienų su kitais, nes, sako, pas socialistus nėra to, kad vienam daugiaus garbės teikius, o kitam mažiau. Socialistai visi lygūs.

Klausimas buvo leista balsavimui. Didžiūma balsų paduota už tai, kad surengti draugišką vakarėlį. Išrinkta vakarėlio rengimo komitetas iš trijų narių. Prie 4-tos kuopos prisirašė, rodos, trys nauji nariai.

— Dalyvavęs.

Pranešimai

LSS. 4 kp. rengia draugišką vakarienę Mildos svet., rugsėjo 21. — Komitetas.

Extra susirinkimas penkių draugysčių įgaliojimų progresyvaus centro rūpų pėnųčio, rugp. 23, 7:30 v. vakaro, po num. 2244 W. 23 Pl. Įgaliojimai visi malonėkite atvykti, nes yra daug svarbių dalykų apsvairstyti. — J. Dabulskis, sek.

LSJL. 1 kp. ir LSS. 4 kp. bendras susirinkimas įvyks nedėlio, rugp. 25, 9:30 val. ryto, Aušros svet., 3001 S. Halsted st. Lekcijos tema: Darbininkai ir inteligentija. Prelegentas bus d. J. Dementis. Meldžiū visus draugus susirinkti laiku. — J. J. Januševičius.

LSJL. 1 kp. ir LSS. 4 kp. Apšvietimo Komisijos narių susirinkimas įvyks rugp. 23, Aušros svetainėje, 3001 So. Halsted st. Meldžiū visus narius būtinai atvykti, yra daug svarbių reikalų. — J. J. Januševičius.

Kenosha, Wis. — Draugystės Lietuvis Balsas susirinkimas rugp. 26 ponedėlio vakare, 7:30 v., Schlitz Hall. Malonėkite atsilankyti visi nariai. — Valdyba.

Harvey, Ill. — LSS. 228 kuopos extra susirinkimas bus ketvergo, rugsėjo 22 d., 7:30 vakaro, paprastojo svetainėje. Malonėsite, draugai ir draugės, atsilankyti, taipgi atsiųsti naujų narių prisirašyt. Bus svarstoma apie šeimynišką pikniką, rengiamą rugp. 25 d., Oak Forest girioje. — Komitetas.

ROSELAND, Ill. — LSS. 79 kp. susirinkimas įvyks pėnųčio, rugp. 23, 7:30 v., Aušros mokyklą, 1090 Michigan ave. Draugai, atsilankykite visi. Yra referendums del narių metinės mokesčiai, taipju balsavimas LSS. 1 apskriečio konstitucijos projekto. — A. Grebelis, rašt.

TMD. 22 kp. susirinkimas bus nedėlio, rugp. 25 d., Fellowship svetainėje, 831rd Place, pirmą valandą po pietų. Malonėkite atsilankyti visi nariai, nes daug svarbių dalykų yra svarstymui. — Valdyba.

"Pirmyn Choras" status scenoje veikalą "Caras Sibire" gruodžio 1 d., 1918, tadel kitos kuopos ir draugijos malonės to veikalą neimti savo perstatymams, kad vieni kitiems nepakenktume. — Rengejais.

LSS. 4 kp. mėnesinis susirinkimas bus nedėlio, rugp. 25, 1 val. po pietų, Mildos svet. Vsi nariai malonėkite susirinkti laiku, ir atsiųsti naujų narių kuopai. — Valdyba.

LSS. VIII Rajono konferencija įvyks rugsėjo mėn. Diena ir svetainė dar pranešta vėliau. Taigi visos VIII Rajono kuopos malonėkite išrinkti delegatus į min. konferenciją ir pasisilengit paduoti naudingų inėsimų. — J. J. Jurgaitis.

Chicago Lietuvių Vyru Choro susirinkimas įvyks Ketvergo, rugp. 22 d., Radavickaus svetainėje, 936 W 43 str. Malonėkite visi nariai būti laiku, 8 val vak., nes turim daug svarbių reikalų del rengiamo vakaro Sultarkymo ir k. sekretorius — K. Vaičiūskis.

Springfield, Ill. — LMPs 16 kp. rengia T. J. Kučinskui prakalbą. Kartu bus rodoma ir paveikslai iš inkvizicijos laiku. Nepamirškite, visi tai bus 22 ir 23 d. rugp. 22 d. Carpenter Hall, kampas 7th ir Adam gatvių. Kviečia Komitetas.

Chicago Jaunų Lietuvių Amerikoj Taut. Klubas rengia vakarą-teletra lapkričio 24 d. Meldžiam kitų draugių ir kuopų tą dieną nerengti panašių pramogų. — Komitetas.

Chicago Lietuvių Vyru Choras šiuo praneša, kad jis yra paėmęs svetainės šiem veikalams ir šiomis dienomis: 20 spalio—Meldžio, "Pasiutes Studentas", 29 gruodžio, Meldžio, "Kaizeris Pėkloj", 16 vasario irgi ten "Siubinis Steikas" ir "Dvi galvos pusės. 20 d. balandžio, Velykos, Meldžio svet., 10ta bus "Užnuodyta Dešra" arba "Kiaušinių Vagis" kitų draugių mēldžiame nerengti jokių vakarų šiose dienose. — Ch. L. V. Choras.

Liet. Moterų Pr. Sus. III Rajono konferencija įvyks nedėlio, rugp. 25 d., 10:30 val. ryte Mark White S. svetainėje (gimnastikų ruime), 29 ir Halsted gatvės. Visos kuopos malonėkite išrinkti delegatus artimausiuame kuopos susirinkime. LMPs III Raj. laikinė sekretorė, J. Vasiliauskienė.

ASMENU JIEŠKOJIMAI

Pajieskau F. Kanėuska, iš Lietuvos paeina Kauno gub., Raseinių pav., Kelmės miestelio. 6 metai kaip Amerikoj, netoli 5 metai kaip apleidus Port Washington, Wis. Girdėjau, gyvenas Chicago, Ill. Turiu labai svarbų reikalą, tadel jis pats ar kas jį žinote mēldžiū man pranešti, už busit labai dėkinga. B. Narkaitė, 406 Wall St., Rockford, Ill.

Pajieskau savo draugo Juozo Penkausko ir Juozo Zalderio, kurie gyvena Chicago ar aplinkinėje. Jiedu paeina iš Suvalkų gubernijos, Ketvalakij būžnytkiemio. Jie patis ar kas juos žinotų, mēldžiū man pranešti. Juozas Samulaitis, 1840 S. Halsted st., Chicago, Ill.

As. K. Gaidjurgis, pajieskau dėdžią F. Trekselio ir K. Trekselio ir Konstantino Trekselio, taipgi P. Trekselio. Jie visi yra Chicagoj, Ill. Meldžiū atsiųskiti, ar kas juos žinote mēldžiū man pranešti, nes aš turiu svarbų reikalą. K. Gaidjurgis, Lafayette, Colo., P. O. Box 5 ket st.,

ASMENU JIEŠKOJIMAI

Pajieskau savo pačios, Marijonos Norvillo, (po tėvais—Kibortaitė), kuri prasišalino rugp. 11, 1918. Ji yra 27 metų amžiaus, 5 pėdų 5 colių augšči, mėlynų akių, ant viršaus dešinės rankos turi išdegintą randą. Paeina iš Kauno gubernijos, Raseinių pavieto, Pagramancko parapijos, Tamošaičių sodžiaus.

Meldžiū jos pačios atgal grįžti, o bus priimta ir mylima. O jeigu kas kitas duos man apie ją žinot, tai gaus \$10 dovanų.

John Norvillo, 3337 Auburn Ave., Chicago, Ill.

Pajieskau gero advokato, kuris gali kalbėti lietuviškai arba rusiškai. Geistina iš artimų miestų — Patterson, N. J., New York, N. Y. Mano antrasas: A. K. Urbanavičius, Box 164, Stanhope, N. J.

JIEŠKO KAMBARIŲ

Pajieskau kambario vienam vaikiniui be valgio, tarp 18tos gatvės ir Halsted st. Meldžiū pranešti Julius Lukas, 2334 So. Leavitt St., Tel. Canal 1924

Pajieskau kambario Brighton Park aplinkinėje; kambaris turi būti apšildomas. Kas turite tokį kambarį, malonėkite atsiųskiti šiuo adresu: J. G., 3834 S. Kedzie ave., Chicago

REIKIA DARBININKŲ

VALSTYBINIAI NEMOKAMI DARBŲ PRIRODYMO BIURAI (U. S. Free Employment Service). Jieskantieji darbo kreipkitės šiais adresais: 843 S. WABASH AVENUE, arba 116-122 N. DEARBORN ST. arba 524-526 SO. DEARBORN ST. arba 105-107 SO. JEFFERSON ST.

Už darbo parupinimą visuose tuose valdžios įsteigiuose ir užlaikomuose biuruose nereikia nieko mokėti. Yra daug vietų, kaip Chicagoj, taip kitur, kur reikalauja visokios rūšies darbininkų — į fabrikus, į kasyklas, į ukius, į šlap įvairias įstaigas — kaip vyrų, taip moterų ir vaikų, kaip amatininkų, taip paprastiesiems darbas.

REIKALINGA ledų traukėjų ir darbininkų į ledų svirus, 40c. į valandą, 10 ir 11 val. darbas. Consumers Co., 35th st. and Normal ave., Chicago

REIKIA gerų tvirtų moterų del dirbtuvės darbo. Gera mokeskis. 900 W. 18 St., Chicago.

REIKALINGA merginų prie siuvamų mašinų. 3641 S. Halsted st., Chicago, Ill.

REIKALINGAS pagelbinikas — janitorius arba portieris. Darba išmoksimine. Taipgi reikalingas senas žmogus dirbt lengvą darbą prie flatų budinkio. Duodama jam atskirą kambarį, gera valgi ir užmokėsi. E. J. Therien, 6222 Harper Ave., 3rd floor rear.

REIKALAUJAMA moterų ir merginų virš 16 metų del operavimo verpalų vėjinų mašinų (yarn winding machines). Trumpos valandos. Darbas dienomis arba naktimis. PHOENIX DYE WORKS, 1963 Southport Ave., Chicago

REIKALAUJAMA plovėjų ir naktinio vyro. Pastovus darbas del tinkamų vyrų. 1947—55 Van Buren st., Chicago

REIKALAUJAMA moterų išmokti austi ant rankinių staklių. Gera užmokeskis laike mokiniams. Galima uždirbt \$15 iki \$20 i savaitę ant "piece work". Valandos — 7:30 ryto iki 5 vakaro. Subatomis puse dienos. OLSON RUG CO., 28 S. Laflin st., Chicago, Ill.

REIKALINGAS anglų padavėjas (coal passer). \$55 i mėnesi, kambarys ir valgis. CHICAGO BEACH HOTEL, 51st st. ir Cornell ave., Chicago

REIKIA moterų pagelbėti operuoti prie moteriškų suknių. Pastovus darbas. Gera mokeskis. 358 W. Madison st., kampas Marquette, Room 416—4tas aukštas.

PARDAVIMUI

PARDAVIMUI bučernė ir grosernė, plačiai išdirbta vieta: biznio daroma virš \$800 i savaitę Savininkas kariuomenės amžiaus. Turi parduot pigiai. Atsiųskite: 4202 S. Campbell ave. Chicago, Ill.

PARDUODU bučernę. Priežastis: skiriamas perteriamas. Vieta išdirbta per daug metų, apgyventa lietuvių ir svetimtaučių. 2009 S. Halsted St.

PARSIDUODA barbernė. Kreipkitės pas savininką: F. Zavist, 3116 S. Halsted St., Chicago, Ill.

AUTOMOBILIAI

EXTRA. — Parsiduoda automobilius. Labai pigiai. Atsiųskiti greitai adresu: GUST. URNEZIS, 830 W. 33rd Place. Chicago.

NAMAI-ZEME

PARSIDUODA farma — 40 akrų geros žemės, apšeta, apsidinta; 3 karvės, 2 geri arkliai, 6 kiaulės ir kiti farmos daiktai. Auza gera, 5 ruimų; barnės geros. Parsiduoda už mažą kainą. Moteris viena palikau, negali gyventi, turiu parduot. Tik 1 mylia nuo miesto. Mrs. R. N., Middle Inlet, Wis.

PARDAVIMUI 6—7 kambarių muros namas. Barnės, pastogės, maudynės, gazas. 3646 Parnell Ave., Chicago.

PARDAVIMUI murinis namas septynių seimynų, prie parko. Savininkas John Krasny, 1012 W. 20th St., Chicago.

MES GARSINAME tikrai bargenus. Elegantiškas 2 aukštų murinis namas 2 flatų 6 kambarių kiekvienas; maudynės, geras aukštas akmenis apatnamis, dideli užpakaliniai porčiai, puikus spaustu plytų frontas, viskas geram stovyje. Emerald ave., arti 32-ros gatvės. Tikiai \$5000.00. Paimsiu dalį cash, likusius sulig parankomu pirkeju. I. CHAP & COMPANY, Vienintėli agentai, 555 W. 31st St.

IVAIRŲS SKELBIMAI

TAUPYKITE PINIGUS. Atnešk savo senas šynas (tires). Duok jas perdirbt kaip naujas mūsų užtikrintu perdirbimo procesu. Vulkanizavimas Musų Specialybė. HOFF BROS. 1603 S. Halsted Str., Pardavimui naujos ir vartotos šynos. Phone Canal 1173.

MOKYKLOS

Pasisiųk pati suknią. Mes išmokinsime pasidaryti petrenus, suknių ir pasiuti biu kokių stailių suknių trumpu laiku. Maža mokeskis. Specialis skyrius. Mokinsime rankomis išsiuvinėti ir siuti elektros mašinomis dienomis ir vakarais. MASTER SEWING SCHOOL, 118 N. La Salle st., 4-ta augštas. Prieš City Hall.

"Aušros" Mokykloje nuo gegužės 28 dienos prasidėjo mokymas anglų kalbos. Mokina p-lė P. Narmont, gabi ir patyrusi mokytoja. Visus norinčius mokintis mēldžiame pradėt tuojau, nes taip — naudingaus, kaip mokiniams taip ir mokyklai. Šitos mokslo šakos išgudoma po senovei. 3001 S. Halsted Str.

Jauni ir seni vyrai, ir merginos taipgi, gali mokyties čia barzdaskutystės amato. Pilnas kursas \$15.00. Daug mokinių gali uždirbti nuo \$12.00 iki \$15.00 savaitėje mokindamiesi. Daug darbų. Ateikite ir pasimatykite su mumis tuojau. BURKE BARBER SCHOOL, 612 W. Madison St., Chicago.

VALENTINE DRESSMAKING COLLEGES